

Wtorek, 17 kwietnia 2018 r.

I

(Rezolucje, zalecenia i opinie)

REZOLUCJE

PARLAMENT EUROPEJSKI

P8_TA(2018)0095

Europejska strategia na rzecz promowania roślin wysokobiałkowych

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 17 kwietnia 2018 r. w sprawie europejskiej strategii na rzecz promowania roślin wysokobiałkowych – zachęcania europejskiego sektora rolnego do produkcji roślin wysokobiałkowych i strączkowych (2017/2116(INI))

(2019/C 390/01)

Parlament Europejski,

- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 8 marca 2011 r. zatytułowaną „Deficyt białka w UE: jak rozwiązać istniejący od dawna problem?”⁽¹⁾,
- uwzględniając wniosek Komisji z dnia 14 września 2016 r. dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady, zwanego rozporządzeniem zbiorczym, w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii (COM(2016)0605) oraz odnoszącą się do niego poprawkę mającą na celu uwzględnienie kierowanego do Komisji apelu o opublikowanie do końca 2018 r. „planu dotyczącego białka”⁽²⁾,
- uwzględniając unijną deklarację w sprawie soi, przedstawioną przez Niemcy i Węgry w dniu 12 czerwca 2017 r. na posiedzeniu Rady ds. Rolnictwa, a następnie podpisaną przez 14 państw członkowskich⁽³⁾,
- uwzględniając decyzję Rady 93/355/EWG z dnia 8 czerwca 1993 r. w sprawie zawarcia w ramach układu GATT protokołu ustaleń między Europejską Wspólnotą Gospodarczą a Stanami Zjednoczonymi Ameryki w sprawie wybranych nasion oleistych⁽⁴⁾,
- uwzględniając dokument pt. „Przekształcamy nasz świat: program działań na rzecz zrównoważonego rozwoju do roku 2030”, przyjęty w dniu 25 września 2015 r. przez Zgromadzenie Ogólne ONZ, a zwłaszcza zawarte w nim cele zrównoważonego rozwoju nr 2, 12 i 15,
- uwzględniając podjętą przez Zgromadzenie Ogólne ONZ na jego 68. sesji decyzję o oficjalnym ogłoszeniu roku 2016 Międzynarodowym Rokiem Roślin Strączkowych, pod egidą Organizacji Narodów Zjednoczonych ds. Wyżywienia i Rolnictwa (FAO)⁽⁵⁾,
- uwzględniając analizę pt. „Wpływ upraw roślin wysokobiałkowych na środowisko w ramach nowej wspólnej polityki rolnej” zleconą przez Departament Tematyczny B Parlamentu na wniosek Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi⁽⁶⁾,
- uwzględniając zorganizowane w Parlamencie Europejskim wysłuchanie na temat poprawy zaopatrzenia w rośliny wysokobiałkowe w Europie,
- uwzględniając deklarację w sprawie soi naddunajskiej z dnia 19 stycznia 2013 r.,
- uwzględniając art. 52 Regulaminu,
- uwzględniając sprawozdanie Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz opinię Komisji Ochrony Środowiska Naturalnego, Zdrowia Publicznego i Bezpieczeństwa Żywności (A8-0121/2018),

⁽¹⁾ Dz.U. C 199E z 7.7.2012, s. 58.

⁽²⁾ Zob. sprawozdanie w sprawie wniosku dotyczącego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii oraz zmieniającego rozporządzenie (WE) nr 2012/2002, rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1296/2013, (UE) nr 1301/2013, (UE) nr 1303/2013, (UE) nr 1304/2013, (UE) nr 1305/2013, (UE) nr 1306/2013, (UE) nr 1307/2013, (UE) nr 1308/2013, (UE) nr 1309/2013, (UE) nr 1316/2013, (UE) nr 223/2014, (UE) nr 283/2014 i (UE) nr 652/2014 oraz decyzję Parlamentu Europejskiego i Rady nr 541/2014/UE (A8-0211/2017).

⁽³⁾ Sekretariat generalny Rady 10055/17, Bruksela, 7 czerwca 2017 r.

⁽⁴⁾ Dz.U. L 147 z 18.6.1993, s. 25.

⁽⁵⁾ Organizacja Narodów Zjednoczonych ds. Wyżywienia i Rolnictwa (FAO), Międzynarodowy Rok Roślin Strączkowych: Nutritious Seeds for a Sustainable Future. [„Nasiona bogate w wartości odżywcze dla przyszłości zgodnej z zasadami zrównoważonego rozwoju”].

⁽⁶⁾ IP/B/AGRI/IC/2012-067 (PE 495.856).

Wtorek, 17 kwietnia 2018 r.

- A. mając na uwadze, że Unia Europejska cierpi na znaczny deficyt białek roślinnych wynikający z potrzeb jej sektora produkcji zwierzęcej, który jest zależny od przywozu pasz z państw trzecich, a sytuacja ta niestety nie zmienia się pomimo wielokrotnie deklarowanych od ponad 15 lat zamiarów i inicjatyw w tym zakresie oraz pomimo wykorzystywania w materiałach paszowych produktów ubocznych z produkcji biopaliw; mając na uwadze że aktualna sytuacja w UE związana z przywozem białek roślinnych (głównie soi) z Ameryki Południowej nie jest zrównoważona i wskazuje na to, że powinniśmy podjąć bardziej energiczne działania, zwłaszcza w celu nadania temu przywózowi bardziej zrównoważonego charakteru;
- B. mając na uwadze, że zasadnicze znaczenie ma ograniczenie poważnej zależności Unii od przywozu roślin wysokobiałkowych, które są wykorzystywane głównie w materiałach paszowych; mając na uwadze, że oprócz wpływu na środowisko w regionach produkcji soi obecna sytuacja niesie za sobą poważne zagrożenia w szczególności dla unijnego sektora produkcji zwierzęcej, jako że zmienność cenowa na rynkach międzynarodowych znacznie się zwiększyła;
- C. mając na uwadze, że Parlament wielokrotnie wypowiadał się w sprawie białek i na temat konieczności wprowadzenia europejskiego planu na rzecz białek, ale jego inicjatywy nie przynosiły wymiernych rezultatów, które mogłyby zmienić sytuację w zakresie uzależnienia Europy od dostaw białek roślinnych;
- D. mając na uwadze, że z powodu kryzysu BSE w Europie słusznie wprowadzono zakaz stosowania mączki mięsno-kostnej w paszach (⁷), jednakże doprowadził on do znaczącego wzrostu importu soi z Ameryki Łacińskiej;
- E. mając na uwadze, że w związku z tym w Unii przeznaczają się zaledwie 3 % gruntów ornych pod uprawę roślin wysokobiałkowych, a ponad 75 % zapotrzebowania na białka roślinne pokrywa się przez przywóz, przede wszystkim z Brazylii, Argentyny i Stanów Zjednoczonych;
- F. mając na uwadze, że sektory produkcji zwierzęcej w Unii są niezmiernie podatne na zmienność cenową i zakłócenie konkurencji oraz zależą od przywozu przystępnego cenowo białka roślinnego o wysokiej jakości, co stanowi prawdziwe wyzwanie dla europejskich gospodarstw;
- G. mając na uwadze, że europejskie rośliny wysokobiałkowe generują oleiste produkty uboczne, które mogą wnieść wkład do gospodarki o obiegu zamkniętym oraz być cenionym materiałem w obszarze spożycia przez ludzi, energii odnawialnej czy produkcji chemikaliów przyjaznych dla środowiska; mając na uwadze, że współprodukcja białek i produktów ubocznych w Europie umożliwia ograniczenie przywozu zarówno białek GMO, jak i biopaliw, które przyczyniają się do wylesiania;
- H. mając na uwadze, że problem białka roślinnego stosowanego w żywieniu zwierząt zbyt często analizowany był wyłącznie pod kątem surowców bogatych w białko, a także pod kątem naszego deficytu białka roślinnego oraz poszukiwania surowców, które mogłyby uzupełnić pasze zwierząt hodowlanych;
- I. mając na uwadze, że należy przystąpić do bardziej ogólnej analizy zagadnienia białka roślinnego w Europie, aby zapewnić długoterminową strategię i jak najwięcej możliwości bardziej skutecznego działania w celu zmniejszenia naszej zależności od importowanych białek roślinnych; mając na uwadze, że strategia ta jest narzędziem w przechodzeniu na bardziej zrównoważone systemy rolno-spożywcze;
- J. mając na uwadze, że w żywieniu człowieka białko – podobnie jak energia – stanowi zasadniczy i nieodzowny składnik naszego żywienia, który można dostarczać w postaci białka roślinnego lub zwierzęcego;
- K. mając na uwadze, że białka roślinne znajdują się w centrum zainteresowania, jeżeli chodzi o bezpieczeństwo żywnościowe i suwerenność żywnościową (w dziedzinie żywności i pasz), a także środowisko naturalne, globalne ocieplenie i energię ze źródeł odnawialnych; mając na uwadze, że są one niezbędne do życia i są obecne we wszystkich produktach żywnościowych spożywanych zarówno przez ludzi, jak i przez zwierzęta;
- L. mając na uwadze, że całkowita europejska produkcja surowców o wysokiej zawartości białka wzrosła w latach 1994–2014 z 24,2 mln ton do 36,3 mln ton (+50 %), ale jednocześnie całkowite spożycie wzrosło z 39,7 mln ton do 57,1 mln ton (+44 %); mając na uwadze, że wobec tego wzrasta całkowity unijny deficyt białkowy (20,8 mln ton w 2014 r.); mając na uwadze, że światowy rynek białek roślinnych, związany z rynkiem soi i śruty sojowej, znacząco zmienił się w ciągu ostatnich 50 lat oraz że spożycie tych surowców znacząco wzrosło we wszystkich państwach członkowskich, przy czym spożycie soi wzrosło z 2,42 mln ton w 1960 r. do prawie 36 mln ton obecnie; mając na uwadze, że unijny sektor produkcji zwierzęcej w dużej mierze zależy od przywozu nasion soi i śruty sojowej z państw trzecich, zwłaszcza z Ameryki Południowej; mając na uwadze, że popyt na soję w UE wiąże się z wykorzystaniem prawie 15 mln ha gruntów, z czego 13 mln ha znajduje się w Ameryce Południowej;

(⁷) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 999/2001 z dnia 22 maja 2001 r. ustanawiające zasady dotyczące zapobiegania, kontroli i zwalczania niektórych przenośnych gąbczastych encefalopatii (Dz.U. L 147 z 31.5.2001, s. 1).

Wtorek, 17 kwietnia 2018 r.

- M. mając na uwadze, że uprawa roślin wysokobiałkowych generuje znaczną wartość dodaną dla środowiska, której nie zagraża powiązane z nią stosowanie środków ochrony roślin;
- N. mając na uwadze, że w ostatnich latach Chiny stały się największym światowym importerem soi i wprowadziły prawdziwą i nieprzejrzystą strategię na rzecz bezpieczeństwa zaopatrzenia, która wykracza poza klasyczne mechanizmy rynkowe i opiera się na umowach w sprawie produkcji z największym na świecie dostawcą soi, którym jest Brazylia, oraz ogromnych inwestycjach w produkcję oraz infrastrukturę przetwórczą (rozdrabniającą) i transportową infrastrukturę portową na miejscu ze szkodą dla środowiska naturalnego; mając na uwadze, że ta strategia umiędzynarodowienia stosowana przez chiński przemysł rolno-spożywczy może wpłynąć na obecne zaopatrzenie w soję i nasiona oleiste rynku Unii Europejskiej, która również jest dużym klientem Brazylii, oraz być zagrożeniem dla stabilności rynków w Unii;
- O. mając na uwadze, że większość importowanej soi, zwłaszcza soi z obu Ameryk, pochodzi z upraw genetycznie modyfikowanych oraz że wśród europejskich konsumentów panuje nieufność wobec tej technologii; mając na uwadze, że obserwowane jest rosnące zainteresowanie lokalnymi produktami niemodyfikowanymi genetycznie oraz rosnące zaniepokojenie śladem węglowym powodowanym przez przywóz; mając na uwadze, że w UE wielu producentów i przetwórców nasion soi, producentów pasz oraz przedstawicieli przemysłu spożywczego (producenci mięsa, mleka i jaj oraz inne podmioty wykorzystujące nasiona soi), a także łańcuchy handlowe i inne właściwe instytucje popierają zrównoważone i certyfikowane systemy produkcji nasion soi niemodyfikowanych genetycznie;
- P. mając na uwadze, że aby zaspokoić potrzeby żywnościowe UE, europejskie rolnictwo przeszło transformację w ramach wspólnej polityki rolnej (WPR); mając na uwadze, że rolnictwo europejskie zwiększyło intensywność produkcji, nastąpiło otwarcie rynków produktów rolnych i surowców, co zwiększyło zależność UE od przywozu białek roślinnych z obu Ameryk; mając na uwadze, że wskutek globalizacji doszło do ujednolicenia nawyków żywieniowych i wyspecjalizowania się gospodarstw rolnych, co spowodowało, w obszarze produkcji białek, zakrojone na szeroką skalę przewożenie środków produkcji na duże odległości, czy to azotowych nawozów sztucznych, czy też surowców o wysokiej zawartości białka stosowanych w paszach dla zwierząt hodowlanych, i wywarło tym samym wpływ na środowisko i klimat;
- Q. mając na uwadze, że produkcja roślin wysokobiałkowych, w szczególności soi, importowanych do celów produkcji pasz, jest jednym z kluczowych czynników powodujących zmianę sposobu użytkowania gruntów oraz w znacznym stopniu przyczynia się do globalnego wylesienia w wielu regionach poza Europą; mając na uwadze, że zwiększenie europejskich upraw roślin wysokobiałkowych może stanowić ważne uzupełnienie działań służących wspieraniu niepowodującego wylesiania łańcucha dostaw towarów rolnych; mając na uwadze, że stawianie czoła globalnemu wyzwaniu, jakim jest wylesianie i degradacja lasów, stało się jeszcze ważniejsze w świetle agendy na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030 i porozumienia klimatycznego z Paryża;
- R. mając na uwadze, że zapotrzebowanie na azot niezbędny do nawożenia roślin i do produkcji białek roślinnych, z wyjątkiem upraw roślin strączkowych, jest obecnie zaspokajane głównie przez azotowe nawozy sztuczne, których produkcja jest kosztowna i energochłonna, powoduje zanieczyszczenie wody i powietrza i charakteryzuje się dużym śladem ekologicznym ze względu na to, że w procesie produkcji zużywa się duże ilości paliw kopalnych; mając na uwadze, że nie przyczynia się to do osiągnięcia celu gospodarki o obiegu zamkniętym oraz wydajniejszego wykorzystywania zasobów i strumieni odpadów; mając na uwadze, że należy w tych warunkach na nowo przemyśleć kwestię białka – od etapu produkcji do etapu spożycia – pod kątem wydajności produkcyjnej i środowiskowej uzyskiwanej dzięki sprawniejszemu domknięciu cyklu azotowego, w tym wykorzystaniu i opracowywaniu organicznych nawozów azotowych, na przykład w drodze recyklingu składników pokarmowych z organicznych strumieni odpadów, takich jak obornik;
- S. mając na uwadze, że w dążeniu do osiągnięcia większej niezależności UE od przywozu białek roślinnych należy zainteresować się zwłaszcza uprawami roślin bogatych w białka, które zaspokajają potrzeby przeżuwaczy i innych zwierząt, ale również wszystkimi innymi uprawami (w tym uprawami paszowymi i użytkami zielonymi), które – chociaż mają niższą zawartość białka – prowadzone są na dużych obszarach we wszystkich regionach Unii; mając na uwadze, że istnieje wiele korzyści płynących z wypasania przeżuwaczy na pastwiskach, łącznie z ograniczeniem kosztów nakładów gospodarstw;
- T. mając na uwadze, że nie dojdzie do zwiększenia produkcji białek roślinnych bez zwiększenia rentowności takich upraw oraz że dla wsparcia zrównoważonego rozwoju rolnictwa europejskiego konieczne jest obecnie wprowadzenie skutecznego i ambitnego planu strategicznego w dziedzinie zaopatrzenia w białka roślinne; mając na uwadze, że taki plan wymagałby zaangażowania wielu strategii politycznych Unii, a w pierwszej kolejności WPR;
- U. mając na uwadze, że w ostatnich dziesięcioleciach Unia Europejska wykorzystwała trzy główne narzędzia służące wsparciu celu, jakim jest europejska niezależność w dziedzinie źródeł białka: dobrowolne wsparcie związane z produkcją roślin białkowych oraz roślin oleistych wysokobiałkowych, unijną politykę w dziedzinie biopaliw i wprowadzone w ramach ostatniej reformy WPR uwarunkowanie 30 % dopłat bezpośrednich od wdrożenia środków służących zazielenianiu, w szczególności obowiązek przeznaczenia 5 % powierzchni gruntów ornych na obszary proekologiczne, oraz decyzję o dopuszczeniu uprawiania na nich roślin wiążących azot i międzyplonów;

Wtorek, 17 kwietnia 2018 r.

- V. mając na uwadze zainteresowanie rolników uprawami wiążącymi azot i wysokobiałkowymi znacząco wzrosło, ponieważ uprawy te pomagają rolnikom w spełnianiu wymogów dotyczących ekologiczności, a zainteresowanie to zachęci hodowców do wznowienia lub wzmocnienia działań związanych z tymi uprawami;
- W. mając na uwadze, że w latach 2000–2013 środki wdrożone w ramach WPR nie wystarczyły, by odwrócić tendencję spadkową czy stagnację w dziedzinie produkcji białkowej w Europie, lecz od roku 2013 połączenie takiego wsparcia ze środkami w zakresie zazieleniania dopuszczającym uprawę roślin wysokobiałkowych na obszarach proekologicznych doprowadziło do gwałtownego wzrostu produkcji roślin wysokobiałkowych w UE;
- X. mając na uwadze, że porozumienie polityczne w sprawie WPR osiągnięte przez Parlament, Radę i Komisję w 2013 r. przewiduje możliwość uprawy roślin wiążących azot na obszarach proekologicznych;
- Y. mając na uwadze, że jak wykazują badania producenci często dodają do pasz więcej białka niż to konieczne, a precyzyjniejsze określanie zawartości białka niezbędnej dla docelowych gatunków zwierząt może spowodować wzrost wydajności;
- Z. mając na uwadze, że niewielki udział upraw roślin wysokobiałkowych w Unii skutkuje niewielką liczbą programów badawczych na temat białek pochodzenia roślinnego i podobna sytuacja ma miejsce, jeśli chodzi o szkolenia, innowacje i zdobywanie praktycznych doświadczeń w tej dziedzinie w UE; mając na uwadze, że konieczne jest zwiększenie skuteczności innowacji oraz rozszerzenie polityki w dziedzinie badań naukowych dotyczących białek, jednak działania te będą miały szanse powodzenia tylko wtedy, gdy poparte zostaną zobowiązaniami politycznymi w perspektywie średnio- i długoterminowej; mając na uwadze, że polityka w dziedzinie badań naukowych powinna również obejmować lokalnie dostosowane rodzime rośliny strączkowe;
- AA. mając na uwadze, że wspieranie działań w zakresie hodowli roślin będzie miało duże znaczenie dla rozwoju nowych odmian roślin wysokobiałkowych, które mogą przyczynić się do większej produkcji białkowej w UE; mając na uwadze, że skuteczne działania w zakresie hodowli roślin wymagają długoterminowej polityki badawczej o wystarczającym poziomie finansowania oraz odpowiedniego środowiska regulacyjnego wspierającego innowacje;
- AB. mając na uwadze, że Komisja już sfinansowała i obecnie finansuje szereg właściwych projektów, w tym objętych nagłówkiem „SFS-44-2016: wspólny program hodowli roślin w celu ograniczenia zależności UE i Chin od przywozu białka”; mając na uwadze, że należy zapewnić odpowiednie przekazywanie, rozpowszechnianie i wykorzystywanie rezultatów takich projektów, tak aby przyszłe decyzje polityczne w tym obszarze opierały się na dowodach;
- AC. mając na uwadze, że od 2007 r. koszt soi uległ prawie podwojeniu w ujęciu realnym;
1. uważa, że nadszedł czas, by wprowadzić szeroko zakrojony europejski plan strategiczny na rzecz produkcji białek roślinnych i zaopatrzenia w nie, opierający się na zrównoważonym rozwoju wszystkich upraw prowadzonych w całej Unii; uważa, że zmiana ta wymaga znacznej modyfikacji naszych systemów produkcji, tak aby sprostać wymogom w zakresie dochodów rolników oraz wymogom gospodarki o obiegu zamkniętym oraz zrównoważonej produkcji rolnej, opierającej się na takich zasadach, jak agroekologia i inne praktyki przyjazne dla środowiska, w tym niskonakładowe strategie karmienia przeżuwaczy oparte zarówno na trwałych użytkach zielonych, jak i na tymczasowych użytkach zielonych na gruntach ornych;
 2. wzywa Komisję do podjęcia natychmiastowych działań mających na celu uniknięcie ograniczenia obecnych poziomów upraw roślin wysokobiałkowych, przy należyтым uwzględnieniu korzyści dla środowiska wynikających z konwencjonalnej uprawy roślin wiążących azot na obszarach proekologicznych;
 3. zauważa, że rośliny wysokobiałkowe mogą wiązać się z korzyściami dla środowiska ze względu na ich zdolność wiązania azotu z atmosfery; dodaje, że korzyści te obejmują ograniczenie wykorzystania nawozów wytwarzanych na bazie paliw kopalnych, poprawę jakości i żyzności gleby, a dzięki płodozmianowi ograniczenie chorób będących skutkiem utrzymywania upraw jednogatunkowych i ochronę różnorodności biologicznej; podkreśla ponadto, że biologiczne wiązanie azotu przez te rośliny może przyczynić się do ograniczenia kosztów nakładów oraz negatywnego wpływu na środowisko, który może wiązać się z nadmiernym stosowaniem nawozów;
 4. wnosi o utworzenie europejskiej platformy, wspieranej przez Unijne Centrum Monitorowania Rynku Upraw, umożliwiającej: identyfikację europejskich parceli upraw białkowych w podziale na kategorię upraw oraz lokalizację, opracowanie technicznych punktów odniesienia dostępnych dla wszystkich rolników, określenie europejskiej zdolności produkcji białek, aby ułatwić wprowadzenie ich do obrotu, oraz skatalogowanie wszystkich publicznych i prywatnych badań naukowych, które przeprowadzono na temat białek;
 5. zaleca również, by poświęcić uwagę wszystkim roślinnym zasobom białkowym, czyli uprawom wykorzystywanym zarówno do celów produkcji żywności, jak i pasz, a także zaleca wsparcie regulacyjne na rzecz opracowywania i wprowadzania do obrotu nowych białek roślinnych; ponadto uważa, że należy prowadzić więcej badań nad alternatywnymi źródłami białek;

Wtorek, 17 kwietnia 2018 r.

6. przyznaje, że produkcja soi w Ameryce Południowej jest głównym czynnikiem zmiany użytkowania gruntów i powoduje wielorakie problemy ekologiczne, takie jak zanieczyszczenie wód gruntowych pestycydami, erozja gleby, wyczerpywanie zasobów wody i wylesianie, co prowadzi do druzgocącej utraty różnorodności biologicznej; uznaje, że produkcja soi ma negatywne skutki społeczne oraz w dziedzinie zdrowia w państwach będących głównymi producentami, a skutki te ulegają zaostrzeniu ze względu na ograniczone prawa własności gruntu, masowy wykup gruntów rolnych, przymusowe wydalenia i innego typu łamanie praw człowieka;

7. przypomina, że kryzys BSE w latach 90. oraz zakaz stosowania przetworzonych białek zwierzęcych w paszach ustanowiony rozporządzeniem (WE) nr 999/2001 zwiększyły popyt na białko pochodzenia roślinnego w Europie; zauważa, że alternatywne źródła wysokobiałkowych materiałów paszowych w Europie, takie jak mączka rybna, są wykorzystywane w europejskim sektorze chowu i hodowli ryb;

Wielorakie cele planu

8. uważa, że plan ten powinien zmaksymalizować zrównoważoną produkcję biomasy na obszarze nadających się do tego użytków rolnych, rozwijając wieloletnie uprawy roślin, których część można przeznaczyć do celów dostarczania białka;

9. uważa, że należy skupić się w szczególności na potencjale, który niosą ze sobą uprawy roślin strączkowych, zarówno nasiennych, jak i pastewnych, ponieważ rodzina ta ma różne zalety rolnicze i gospodarcze oraz przedstawia korzyści dla środowiska naturalnego, a główną zaletą tych upraw jest ich zdolność wiązania azotu z powietrza dzięki układowi symbiotycznemu, w ramach którego nie potrzebują one sztucznych nawozów azotowych, a także bardzo rzadka w przypadku tych upraw konieczność stosowania pestycydów; podkreśla, że uprawa roślin strączkowych poprawia strukturę gleby dzięki dodatkowym dawkom azotu, które zwiększają plon z kolejnej uprawy o 10 do 20 %; wskazuje na to, że płodozmian wpływa korzystnie na jakość gleby, ogranicza choroby i wspiera różnorodność biologiczną;

10. podkreśla ponadto, że w systemach płodozmianu obejmujących rośliny strączkowe cykle reprodukcyjne agrofagów i patogenów są przerywane, przez co obniża się poziom występowania chorób roślin i konieczność stosowania środków ochrony roślin; zauważa, że dodatkową korzyść stanowi zwiększenie różnorodności biologicznej dzięki przerwaniu corocznych monokultur;

11. zaleca, by wspierać, zwłaszcza w ramach WPR, uprawy soi w UE przez zapewnienie im rentowności i konkurencyjności, jako że nowe odmiany soi otwierają obecnie nowe perspektywy dla niektórych regionów, w których te uprawy mogą się przyjąć, jednak zaznacza, że interesując się tą uprawą, nie można zapominać o innych uprawach roślin białkowych nasiennych (tubin, bobik, groch, ciecierzycza, orzeszki ziemne, bób itd.); wyraża przekonanie, że ta duża różnorodność gatunków mogłaby umożliwić produkcję możliwie największej ilości białek we wszystkich regionach Europy, w zależności od ich uwarunkowań klimatycznych;

12. zwraca się o poświęcenie większej uwagi gospodarowaniu użytkami zielonymi i koniczyną, które ze względu na dużą zajmowaną powierzchnię przyczyniają się znacznie do pokrycia zapotrzebowania na białko w żywieniu zwierząt (tylko przeżuwaczy); zauważa, że uprawy roślin strączkowych, takich jak koniczyna, mogą udawać się na użytkach zielonych;

13. zaleca przywrócenie upraw takich roślin wysokobiałkowych jak soja, lucerna, bób, groch oraz roślin takich jak koniczyna, esparceta i wiele innych roślin strączkowych w systemach dużych upraw i systemach pastewnych;

14. podkreśla, że należy rozwinąć lokalne i regionalne gałęzie produkcji i przetwórstwa białek poprzez łączenie rolników w grupy i zbliżenie do siebie podmiotów rynku upraw polowych oraz hodowców (poprzez umowy dotyczące dostaw i wymiany, budowanie zdecentralizowanych małych i średnich biorafinerii „ekologicznych białek”), w celu wymiany wiedzy na temat odpowiednich odmian roślin strączkowych, płodozmianu i gleb; uważa, że w tym celu przydatne byłoby wspieranie za pośrednictwem WPR podmiotów, które podejmują ryzyko i rozpoczynają działalność w krótkich łańcuchach żywności i pasz bazujących na białkach; podkreśla znaczenie bezpośrednich umów między plantatorami a producentami pasz;

15. w związku z rosnącym zainteresowaniem konsumentów europejskich produktami wolnymi od GMO zachęca do propagowania produkcji wysokiej jakości odmian białek roślinnych pozbawionych GMO, z jasnym systemem ich identyfikowalności i etykietowania (zarówno w zakresie miejsca, jak i metod produkcji);

16. uważa, że niezbędne jest działanie na rzecz większej samowystarczalności paszowej gospodarstw hodowlanych zarówno na poziomie gospodarstw, jak i regionów, w odniesieniu do przeżuwaczy, jak i zwierząt z żołądkiem jednokomorowym, w tym poprzez produkcję pasz w gospodarstwie;

17. uważa, że pożądane jest ograniczenie strat plonów i odpadów do minimum i zwiększenie wartości odżywczej plonów dzięki poprawie warunków, w których odbywają się zbiory, a także warunków przechowywania i przetwarzania (suszenie, owijanie itd.);

Wtorek, 17 kwietnia 2018 r.

18. uważa, że aby usprawnić produkcję białek roślinnych, niezbędne jest zwiększenie rentowności tych upraw oraz rozwinięcie praktyk takich, jak płodozmian (przynajmniej 3-letni) oraz podsiew roślin strączkowych, a także częstsze łączenie różnych odmian upraw w sektorach produkcji roślin nasiennych (koniczyna/rzepak, pszenżyto/groch itd.) oraz roślin pastewnych (trawiaste, meslin itd.), w celu przejścia na bardziej zrównoważony system rolno-spożywczy i wspierania odchodzenia od wysokonakładowych monokultur w UE i poza UE w kierunku zróżnicowanego systemu agroeologicznego;

19. wzywa do rozpoczęcia badań naukowych nad: odpowiednością do stosowania w ramach płodozmianu i upraw mieszanych, doborem nowych odmian i gatunków, które zapewnią rolnikom elastyczność w zakresie dostosowywania się do zmiany klimatu, odpornością na stres, mieszanką upraw, poprawą wydajności, zawartością białka, strawnością dla zwierząt (skiełkowane nasiona itd.), zwiększaniem odporności roślin na choroby, biologią kiełkowania chwastów w kontekście ich zwalczania, współczynnikiem wykorzystania paszy, oraz biostymulatorami; podkreśla, że rolnikom niezbędny jest spójny zestaw narzędzi obejmujących praktyki w dziedzinie zarządzania, techniki oraz środki ochrony roślin w celu zwalczania agrofagów i innych czynników, które mogą wpłynąć negatywnie na plony i wzrost roślin;

20. domaga się znacznych inwestycji w badania naukowe, w tym dotyczące odmian roślin, w celu poprawy wyników agronomicznych tych upraw, nadania atrakcyjności gospodarczej uprawom roślin białkowych, które pod kątem uzyskiwanych marży handlowych mogą niekorzystnie wypadać w porównaniu z innymi uprawami, a także w celu uzyskania większej liczby odmian roślin, aby zagwarantować plony, rozwiązać problemy agronomiczne ograniczające uprawę roślin wysokobiałkowych oraz zagwarantować takie ich ilości, które będą wystarczające, gdyż jest to niezbędne do strukturyzacji produkcji i sieci dystrybucji; podkreśla, że jest to również niezbędne do rozwoju roślin wysokobiałkowych bardziej dostosowanych do europejskiego klimatu, do zwiększenia wartości białkowej tych upraw oraz do zapewnienia bezpieczeństwa inwestycjom, aby wspierać badania naukowe;

21. zaleca, by w większym stopniu stosowano rolnictwo precyzyjne, zwłaszcza dzięki cyfryzacji, w celu jak najdokładniejszego dostosowania środków produkcji roślinnej i racji paszowych, tak aby zredukować marnotrawstwo i niektóre zanieczyszczenia, oraz zaleca, by promowano systemy mechanicznego zwalczania chwastów;

22. pragnie sprzyjać: poszerzaniu wiedzy, przekazywaniu wiedzy, kształceniu zawodowemu i kształceniu ustawicznemu, a także wspierać wszystkie formy innowacji i badań stosowanych w dziedzinie żywności i pasz;

23. apeluje o wspieranie wszystkich form innowacji i badań stosowanych przez wzajemną wymianę doświadczeń i wiedzy oraz przez bazowanie w szczególności na podmiotach działających na miejscu i dysponujących innowacyjnymi rozwiązaniami;

24. domaga się wprowadzenia kryteriów zrównoważonego rozwoju dla przywozu paszy w celu zapewnienia zrównoważonej uprawy roślin wysokobiałkowych w państwach trzecich, nieprowadzącej do negatywnego wpływu na środowisko lub negatywnych skutków społecznych;

25. podkreśla istotną rolę, jaką edukacja żywieniowa może odgrywać w kształtowaniu popytu na żywność; podkreśla potrzebę przyjęcia na szczeblu UE lub państw członkowskich wytycznych żywieniowych mających propagować zdrową dietę, a jednocześnie odpowiadać na problemy ekologiczne związane z produkcją żywności;

26. uważa, że absolutnie niezbędne jest zwiększenie poziomu wsparcia technicznego dla rolników i doradztwa w celu propagowania zrównoważonej produkcji białek z roślin nasiennych i pastewnych;

Instrumenty planu

27. uważa, że plan ten wymaga zaangażowania kilku strategii politycznych Unii oraz zapewnienia ich spójności: WPR, polityki badawczej, polityki w dziedzinie środowiska i polityki działań w zakresie klimatu, polityki energetycznej, polityki sąsiedztwa oraz polityki handlowej;

28. uważa, że istotne jest, by WPR wspierała uprawy białkowe dzięki różnym środkom, takim jak dobrowolne płatności powiązane z wielkością produkcji (które – aby zdziałać więcej – nie powinny być ograniczone do upraw i regionów znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji) oraz płatności za zazielenianie, ale także za pomocą drugiego filara, między innymi dzięki środkom rolno-środowiskowym, w dziedzinie rolnictwa ekologicznego i innych typów rolnictwa, inwestycjom w jakość, systemowi doradztwa rolniczego, szkoleniom, a także, oczywiście, innowacjom poprzez europejskie partnerstwa innowacyjne; podkreśla, że wprowadzenie płatności powiązanych z wielkością produkcji pobudziło uprawę roślin wysokobiałkowych w niektórych państwach członkowskich;

Wtorek, 17 kwietnia 2018 r.

29. uważa, że należy wyciągnąć przydatne wnioski z niedawnego zakazu stosowania pestycydów na obszarach proekologicznych, mimo że obszary te obejmowały w 2016 r. 15 % europejskich gruntów ornych (8 mln ha), a prawie 40 % tej powierzchni stanowią uprawy roślin wiążących azot lub międzyplonów; uważa, że w ramach powszechnej mobilizacji wszystkich nadających się do użytku obszarów rolnych przewidzianej w planie na rzecz niezależności zaopatrzenia w białka roślinne obszary proekologiczne można wykorzystywać na potrzeby produkcji białek, zarówno w rolnictwie tradycyjnym – ze zintegrowaną ochroną przed szkodnikami, biorąc pod uwagę fakt, że rolnicy prowadzący uprawę tych roślin na obszarach proekologicznych w rolnictwie tradycyjnym nie zawsze mają zagwarantowaną możliwość reagowania na inwazje agrofagów – jak i w rolnictwie ekologicznym, choć w tym przypadku w stopniu marginalnym, zważywszy na fakt, że aby zastąpić wwożoną do Unii soję, potrzebne byłyby w Unii uprawy soi o powierzchni wynoszącej blisko 17 mln hektarów; uważa, że obszary proekologiczne są ponadto niezbędne do zwiększenia zagrożonej różnorodności biologicznej i naszego bezpieczeństwa żywnościowego, ponieważ ta różnorodność biologiczna – zwłaszcza dzięki lepszemu zapylaniu – może o około 20 % zwiększyć plony na uprawach sąsiadujących, którymi mogą być uprawy białkowe;

30. zaleca dostosowanie środka zazieleniania dotyczącego utrzymywania trwałych użytków zielonych, tak aby lepiej uwzględnić w niektórych regionach specyfikę lucerny rosnącej osobno lub w połączeniu z trawami na krótkotrwałych użytkach zielonych zakładanych na okres dłuższy niż 5 lat, ponieważ to ograniczenie okresu sprawia, że zalicza się je do kategorii trwałych użytków zielonych zgodnie z przepisami prawa, co ogranicza możliwość orki na tego rodzaju użytkach po upływie 5 lat, podczas gdy ponowne zasadzenie tych roślin umożliwi produkcję dużych ilości białek paszowych oraz zapewnienie większej samowystarczalności zainteresowanych gospodarstw w zakresie zaopatrzenia w białka;

31. wyraża zadowolenie, że w ramach przeglądu zbiorczego wspólnej polityki rolnej Parlament doprowadził do zmiany wartości współczynnika konwersji upraw roślin wiążących azot z 0,7 na 1 w celu zrekompensowania zakazu stosowania pestycydów na obszarach proekologicznych;

32. uważa, że europejska strategia zaopatrzenia w białko powinna uwzględnić przekształconą wersję dyrektywy o energii odnawialnej, podwójne wykorzystanie białek oraz rolę ich produktów ubocznych, odpadów i pozostałości w gospodarce o obiegu zamkniętym, a także zachęcać do płodozmianu, dywersyfikacji upraw i wykorzystania ugorów w ramach środków ekologicznych WPR,

33. uważa, że ważne jest, by przyszła WPR uwzględniła propozycje uzupełniające mające na celu wspieranie upraw roślin białkowych, jak propozycje dotyczące co najmniej trzyletniego płodozmianu na gruntach ornych obejmującego udział roślin strączkowych; w tym względzie podkreśla, że państwa członkowskie, w których występują choroby wynikające z wilgotnych warunków klimatycznych, mogą wymagać dłuższego okresu płodozmianu; uważa, że właściwe byłoby zwłaszcza ustanowienie płatności ekosystemowej bardziej elastycznej niż płatność z tytułu zazieleniania w celu dostrzeżenia korzyści płynących z uprawy roślin strączkowych i nasion roślin oleistych dla różnorodności biologicznej, w tym dla odżywiania owadów zapylających, zapewnienia instrumentów sprzyjających podejmowaniu ryzyka przez podmioty wprowadzające innowacje oraz utworzenia podpriorytetu dotyczącego białek w polityce rozwoju obszarów wiejskich;

34. podkreśla konieczność wprowadzenia nowych instrumentów, aby wspierać zwiększenie podaży roślin wysokobiałkowych, w szczególności soi, oraz zapewnienia sprawiedliwego wdrażania tych instrumentów we wszystkich państwach członkowskich;

35. uważa, że obecne badania naukowe w obszarze strategii na rzecz roślin wysokobiałkowych są fragmentaryczne i pozbawione ukierunkowania; apeluje o zintensyfikowanie działań w dziedzinie badań naukowych i rozwoju, zwłaszcza publicznych badań naukowych, w dziedzinie słabo rozwiniętych upraw białkowych, które są odpowiednie zarówno do celów żywności przeznaczonych dla ludzi, jak i paszy, i którymi inwestorzy prywatni nie interesują się lub interesują w niewielkim stopniu, a także w dziedzinie alternatywnych białek, takich jak owady czy algi; domaga się intensywniejszej współpracy między publicznymi i prywatnymi instytucjami badawczymi; podkreśla potrzebę wprowadzenia ram regulacyjnych, które wspierają programy badań naukowych i innowacji w celu uzyskania zwiększonej i konkurencyjnej produkcji białkowej;

36. zaleca zwiększenie inwestycji w przemysłowe i rolne projekty badawcze koncentrujące się na zwiększaniu jakości i różnorodności białek funkcjonalnych przeznaczonych do spożycia przez ludzi;

37. uważa, że niezbędne jest zabezpieczenie niezależności w zakresie zaopatrzenia w soję w drodze wzmocnionej współpracy z państwami sąsiednimi i dywersyfikacja zrównoważonych źródeł pochodzenia białek produkowanych poza UE, zwłaszcza białek z państw sąsiednich UE, które opowiedziały się za Europą i które produkują soję, a soję tę można by transportować do UE Dunajem; apeluje, aby ten przywóz odbywał się z poszanowaniem tych samych norm społecznych i środowiskowych, które obowiązują w przypadku produkcji wewnątrz Unii oraz przyznaje, że pożądana jest uprawa soi niezmodyfikowanej genetycznie w celu spełnienia wymagań konsumentów;

38. dostrzega, że nie można wyobrazić sobie dzisiejszych praktyk rolniczych bez udziału soi, oraz że ta bardzo ważna roślina strączkowa w niedawnej przeszłości prawie zniknęła z europejskich upraw, oraz że jej uprawa wzrosła z poziomu 17 mln ton w 1960 r. do 319 mln ton w 2015 r.;

39. wzywa o wprowadzenie dostosowań w drugim filarze WPR, tak aby dopilnować, by wkład upraw, które odżywiają owady zapylające w krytycznym okresie w roku (rośliny wcześniej kwitnące wiosną), oraz ich rola w przeciwdziałaniu spadkowi liczebności owadów zapylających zostały uznane i wynagrodzone;

Wtorek, 17 kwietnia 2018 r.

40. popiera ustanowienie przejrzystych systemów etykietowania produktów na podstawie norm produkcji certyfikowanej, takich jak normy Stowarzyszenia Soi Naddunajskiej (Donau Soja) i Soi Europejskiej (Europe Soya);

41. uważa, że chociaż porozumienia z Blair House z 1992 r. nadal obowiązują, są faktycznie przestarzałe, a nie powinny utrudniać zrównoważonego rozwoju upraw białkowych w Europie;

o

o o

42. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie oraz Komisji.
